



Jack, Joseph and Morton Mandel School  
for Advanced Studies in the Humanities



הפקולטה למדעי הרוח



Mandel Scholion  
Interdisciplinary Research Center  
in the Humanities and Jewish Studies

## ABSTRACTS

# MARATHON 2016



האוניברסיטה העברית בירושלים  
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

Lectures of the Finalists  
Competing for the  
Mandel Postdoctoral Fellowships,  
2016-2019

Dear friends,

Over the past fourteen years Mandel Scholion has achieved a record and a status that are both impressive and satisfying. Mandel Scholion has an enviable place on the world map of scholarship in the humanities and Jewish studies; it has made a real contribution to the fostering of interdisciplinary work both at the Hebrew University and elsewhere; and specifically for its postdoctoral Mandel Fellows, it has proven to be a highly successful station along the way, facilitating the kind of work that makes for the fulfillment of dreams of academic careers. At this annual event, that will culminate in the selection of the next Mandel Fellows, and that takes place in the new Jack, Joseph, and Morton Mandel School for the Advanced Study of the Humanities, we urge those who are chosen to give the best they can to this very promising Center, and to make the most of all the possibilities it offers.

Morton L. Mandel  
Chairman  
Jack, Joseph and Morton Mandel Foundation



## About the Center



**Mandel Scholion**  
Interdisciplinary Research Center  
in the Humanities and Jewish Studies

The Mandel Scholion Center was founded in 2002, on the initiative of the former president of the Hebrew University, Prof. Menachem Magidor, and with the generous support of the Mandel Foundation. Its original aim was to encourage interdisciplinary research paths that will place Jewish studies at the heart of cultural discourse in Israel and abroad and also secure the Hebrew University's position as the leading institution in the field; with the beginning of its second decade its mandate was expanded to the full gamut of the humanities. Having now settled into our new home, the second floor of the Mandel Building, we look forward to creating, together with our partners in the Mandel School, a new kind of academic community in the humanities—one that is multi-aged, interdisciplinary, lively and vibrant, and which fosters productive and friendly discourse.

## Academic Committee 2015/2016

### Ex officio:

Prof. Menahem Ben-Sasson –  
President of the Hebrew University  
Prof. Asher Cohen – Rector of the  
Hebrew University  
Prof. Dror Wahrman – Dean of the  
Faculty of Humanities  
Prof. Israel Yuval – Academic head of  
the Jack, Joseph and Morton Mandel  
School for Advanced  
Studies in the Humanities\*  
Prof. Oded Irshai – Academic head of  
Mandel Institute of Jewish Studies  
Prof. Daniel R. Schwartz – Academic  
head of Mandel Scholion

### Members of Hebrew University's Faculty of Humanities:

Prof. Anna Belfer-Cohen  
(archaeology)  
Prof. Ilana Pardes (general and  
comparative literature)  
Prof. Carl Posy (philosophy)  
Prof. Edwin Seroussi (musicology)  
Prof. Ofra Tirosh-Becker (Hebrew and  
Jewish languages)  
Prof. Yfaat Weiss (history and Jewish  
history) \*

### Members from other institutions:

Prof. Peter N. Miller – Bard College,  
New York\*  
Prof. Judith Olszowy-Schlanger –  
École pratique des hautes études,  
Sorbonne

\*Not participating in selection of Mandel Fellows this year

## Yigal Bloch

Yigal Bloch completed a B.A. degree in Computer Science at the Technion and an M.A. degree in Jewish History (with specialization in the biblical period) at the Hebrew University. His doctoral dissertation, dealing with the chronology of ancient Mesopotamia in the 13th–12th centuries BCE, was approved by the Hebrew University in 2013. Since then he has been carrying out post-doctoral research on Mesopotamian history and society of the Late Babylonian period (6th–4th centuries BCE), as a Fulbright Visiting Scholar at UC Berkeley in 2013/14 and as a Lady Davis post-doctoral fellow at the Hebrew University in 2014/15. His Mandel Scholion research proposal focuses on the historical development and social status of the *šušānu* class, located between personal freedom and slavery, in the Late Babylonian period.

## From Horse-Trainers to Dependent Workers – the *šušānu* Class in Ancient Mesopotamia

In the present-day world, which has granted everyone personal freedom (at least legally), the distinction between freedom and slavery is often perceived as dichotomous. However, in the ancient world, freedom and slavery were just two opposing ends of a gamut of personal statuses, with different classes of dependent persons occupying the spectrum between these two opposites. My lecture will deal with one such dependent class in ancient Mesopotamia of the Late Babylonian period (6th–4th centuries BCE): the class designated by the Babylonian term *šušānu*. Apart from the general question of the distinction between personal freedom and different statuses of personal dependency, this class is interesting for two reasons. First, the term *šušānu* (Assyrian *susānu*) initially designated the profession of horse-trainers, so the process of its transformation into a designation of a class of dependent workers raises a problem. Second, several newly published Babylonian tablets from a town called Āl-Yāḥūdu (Judahtown), dating ca. 510 BCE, mention *šušānus* of Judean origin connected to the Achaemenid province of Transeuphratene (the territory between the Euphrates and the Mediterranean coast). This raises questions concerning the origin and nature of the connection between Judean *šušānus* and Transeuphratene. My lecture will discuss these problems and point to the significance of the *šušānu* class for the understanding of the social and economic history of the Near East in the Late Babylonian period.

## Wonhee Cho

Wonhee Cho is an historian of the Mongol Empire (13th to 14th centuries), interested in comparative empires studies, religion, and digital humanities. He completed his doctoral studies at Yale University (2014) with his dissertation titled “Beyond Tolerance: The Mongols’ Religious Policies in Yuan China and Il-Khanate Iran (1200-1368).” Currently he is a postdoctoral member of the ERC project, “Mobility, Empire, and Cross-Cultural Contact in Mongol Eurasia,” at the Hebrew University. His research proposal for Mandel Scholion focuses on applying the tools of digital humanities—GIS, prosopographical analysis, and social network analysis—to examine the social history of China’s non-Han dynasties, and more specifically the interaction of the Han-Chinese majority with the non-Han elites during the Liao - Jin - Yuan rule in tenth- to fourteenth-century China.

## When the Mongols Ruled China: Jews, Christians, and Manichaeans and the Question of “Religious Tolerance”

The current recurrence of religious conflicts has increased scholarly interest in the historical experiences of religious diversity. The Mongol rule of China (the Yuan dynasty, 1260-1368) has often been cited as an early example of “religious tolerance.” Most research on religions under the Yuan Mongols, however, has been limited to studies of a single religion—usually Buddhism and Daoism—or only emphasized the coexistence of various religions. In this lecture, I examine and compare the experiences of Jews, Christians and Manichaeans in China under Mongol rule in order to arrive at a more nuanced understanding of how “religious tolerance” worked. The examination of stone inscriptions, visual artifacts, and textual sources from the period uncovers how the Mongols viewed the various religious groups as well as how these religious groups sought to present themselves to the new rulers. I argue that the imperative of securing the empire and the ideal of adhering to their founders’ legacy, from Chinggis Khan (r. 1206-1227) onward, provided the essential context in which the question of “religious tolerance” was shaped. It was under these terms that the empire embraced and utilized religious diversity and the religions maneuvered for recognition and support. These findings enhance our understanding of how the Mongols ruled a religiously-diverse empire, and also provide insights into the operations of premodern empires and their relationships with religions.



## **Ayelet Libson**

Ayelet Libson studied Jewish Thought at the Hebrew University and completed her doctorate at New York University. She is currently a Lady Davis Postdoctoral Fellow at the Hebrew University. Her dissertation, "Radical Subjectivity: Law and Self-Knowledge in the Babylonian Talmud," examined the emergence of an individual's knowledge of both physical and mental states as a determining legal consideration among the rabbis of late antiquity. Her research proposal for Mandel Scholion traces the development of a number of terms denoting the inner world in rabbinic literature in order to analyze transitions in the notions of selfhood and subjectivity to be found throughout this corpus.

## **"The Heart Knows its Own Bitterness": Expertise, Knowledge, and Authority in Talmudic Law**

The tension between the authority of experts and the concerns of the individual is fundamental to every legal system. This conflict is most clearly manifest when it comes to decisions concerning the human body, raising the question of who has both the knowledge and the power to determine the fate of the individual person. When human life is endangered, this problem becomes acute and tests the license of expert decisors to adjudicate and control the body of another person.

This lecture focuses on one Talmudic passage that reveals the tensions between authority, knowledge, and control of the body in the fraught context of violating the fast of Yom Kippur. Rabbinic sources preserve opposed and conflicting voices regarding who is authorized to define a patient's needs as dire enough to supersede weighty legal prohibitions. I will trace three models of rabbinic jurisprudence, revealing a shift from a privileging of expert authority to the rise of personal knowledge as a novel criterion granting unexpected influence to the individual. This transition suggests significant developments in the world of the rabbinic sages with respect to such questions as the value of human life and the ability of the individual to impact the determination of law.

## **Avishai Bar-Asher**

Avishai Bar-Asher studied Philosophy and Jewish Thought at the Hebrew University. His studies relate to different periods in the history of Kabbalah. His PhD dissertation was dedicated to concepts and imageries of Paradise in 13th-century Kabbalah. During his doctoral studies he spent a year as a visiting scholar at New York University, and currently he is a postdoctoral fellow at Princeton University, where he is doing research on medieval and early modern kabbalistic manuscripts. His research proposal for Mandel Scholion focuses on anonymity, pseudonymity, and the creation of a canon in medieval Jewish esotericism.

## **Anonymity, Pseudonymity, and the Creation of the Kabbalistic Canon**

Anonymous texts attributed to ancient figures played a significant role in the development of medieval Jewish esotericism. Works of this type appeared in the first generations of Kabbalah and some, in time, were given canonical status. In the modern study of Kabbalah this genre has been commonly classified as pseudepigraphy. However, until now there has been nothing more than the most general description of this phenomenon.

In my lecture, I will discuss the anonymous writing of the 13th-century kabbalist Moses de León, who has been considered as the redactor, or even author, of certain parts of *Sefer ha-Zohar*. I will introduce unsigned works, which I recently discovered in manuscripts and was able to identify as having been written by him. Based on a common terminological and conceptual system, all these writings in fact comprise an entire corpus composed at an early stage of de León's literary activity, one that revolves around the mysterious "*Sefer ha-Ne'lam*." In my discussion, I will also demonstrate the methodology I developed for determining the relationship between these texts and identifying their common author.

Uncovering the common origin of all these writings helps us better understand the way some modes of anonymity functioned in the forming of kabbalistic literature more generally. These findings reveal the great value in redirecting the focus of inquiry from the finished work to the process of creation itself, which in turn may offer more insights into how the kabbalistic canon came into being.

## Michele Rapoport

Michele (Michal) Rapoport earned her PhD degree in Philosophy from Tel Aviv University and holds an M.Arch and professional degree in Architecture from Virginia Tech in the USA. She was a graduate fellow at the J. Edmond Safra Center for Ethics at Tel Aviv University in 2013/14 and is an adjunct fellow in 2015/16. Michele was also a visiting fellow at the J. Edmond Safra Center for Ethics at Harvard in 2014/15. Her dissertation focused on the “smart” automated home as a techno-human-spatial assemblage, and her subsequent work continues her investigation into the ontology and ethics of intelligent technologies and smart environments. In her proposed research for Mandel Scholion she intends to address the rewriting of care in technologicized environments and to examine discriminatory and exclusionary practices as these are embodied in intelligent technologies.

## Is it Morally Wrong to Use a Personal Service Robot?

Robot ethics are engaged primarily in questions that address social interactions and the ways in which the design and programming of intelligent technologies may reshape privacy, rights, relationships, employment, and more. As deontological and utilitarian approaches address social interactions, their focus being on conduct and acts and the ways by which these affect others, intelligent devices, as objects and instruments lacking consciousness, have been excluded from these ethical deliberations. (We cannot, in other words, treat our inanimate intelligent machines wrongly).

In this presentation I ask if it is nevertheless possible to reframe an ethical query and focus instead on the instigator of action, namely the user, the robot-owner. I will present a work in progress, one born of the sense that a new ethical landscape is taking shape as new robotic technologies permeate a growing number of facets of the human experience and perform an increasing number of tasks, chores, and repetitive actions in our stead. Arguing that labor and abstention from it are of ethical consequence, I will first introduce Hegel's dialectic of the lord and the bondsman, and then discuss Arendt's concurrent denigration of labor and its celebration as the lifeblood of life itself. Through the binary prism she sets I will examine the science-fiction movie “Click” and the moral implications it envisions for the user of intelligent devices.

## Rachel Wamsley

Rachel Wamsley received her doctorate in Comparative Literature at the University of California, Berkeley, where she specialized in late medieval and early modern Yiddish. Her dissertation examined early modern Yiddish literature and its material instantiations as alternative, transgressive vehicles for the transmission of the Hebrew Bible and classical rabbinic interpretation. She is currently a postdoctoral fellow at Harvard University and Mellon fellow in Critical Bibliography at the University of Virginia. She has proposed two projects to Scholion: the first expands on her work in book history, exploring how the intensive collaboration of Jews, converts, and Christians in the printing houses of early modern Europe came to decisively shape the transmission of biblical literature after Gutenberg; the second is a conceptual analysis of archaism and anachronism as two entangled modes of literary imagining, which formally and thematically renegotiate historical distance.

## The Ironic Uses of Convention: A Seventeenth-Century Purim-Play and Its Paratexts

With the advent of print, the production of Jewish and non-Jewish books alike fell to a new class of literary professionals, representing a range of diverse (and often ambiguous) religious confessions: Jews, Catholics, Reformed Christians, and Jewish converts. Initially necessitated by the logistics of print itself, their cooperation in textual transmission persisted well into the modern era, and resulted in untold artifacts crystallizing the unstable, ambivalent, and heterodox social currents which produced them.

This lecture considers one such artifact: a manuscript commissioned in 1697 by the Lutheran rector Johann Christoph Wagenseil. The manuscript contains an obscene Yiddish *purim-shpil*, copied by Wagenseil's secretary, a recently baptized Jew. Though this is a document hand-written precisely thanks to the obstacles to printing it, for only one intended reader, the copyist nevertheless decorates his title page with all the trappings of a printed book: architectural motifs, a dedication to Wagenseil himself, and a detailed colophon. The copyist also maintains with utter seriousness the rhetorical gestures of early modern Jewish books. Yet as soon becomes strikingly clear, all this dogged conventionality is merely the satiric set-up for the copyist's own Christian conversion story, told as an inside joke between Wagenseil and himself. Taken together, these ironic uses of convention cast a bright light on the nuance, idiosyncrasy, and unpredictability of Jewish textual transmission in the age of print.

## Or Hasson

Or Hasson studied Spanish and Latin American literature and clinical psychology at the Hebrew University; his PhD dissertation was dedicated to the early modern Spanish concept of *locura* ("madness") and to the dialogue between medical and literary writing about madness. In other published studies he has addressed the place of Jews, *conversos*, and the Hebrew language in sixteenth- and seventeenth-century Spanish literature and thought. As a doctoral student he was a member of a Mandel Scholion research group, and for the past year he has been a Fulbright and Yad Hanadiv postdoctoral fellow in the Department of Romance Languages and Literatures at Harvard. His research proposal for Mandel Scholion consists of three projects: the first explores the relation between *locura* and ethnic and religious otherness in early modern Spanish folklore; the second addresses the place of the Arabic language in seventeenth-century Spanish lexicography; and the third will be dedicated to literary and cultural encounters in medieval Iberia.

## Between Stories and Case-Histories: Writing about Madness and ingenio in Early Modern Spain

The relation between madness and *ingenio*—a term which, in early modern Spanish, referred to the sum of individual intellectual, interpersonal, and creative abilities—was the subject of considerable debate among medical authors in early modern Spain, as well as the object of literary representations, the most famous of which are the protagonists of Cervantes' *Don Quijote* and *El licenciado Vidriera*. While much research was devoted in the past century to the relation between medical writing on madness and literary representations thereof, most of those studies focused upon the influence of the medical realm on literary fiction, and usually attempted to read literary texts through the lens of contemporary medical theories and clinical categories.

This lecture offers a different approach to the medical-literary dialogue, proposing a reading of a medical text that emphasizes its narrative, rhetorical, and literary aspects. The lecture focuses on the *Examen de ingenios*, a treatise written by the sixteenth-century physician Huarte de San Juan, whose writing about *ingenio* and its relation to madness was the subject of one of the major polemics of his generation, echoed not only in medical writing, but also in contemporary literature.

I will propose a reading of some of Huarte's clinical case-histories both in the theoretical context in which they are brought, and in light of medical and lay readers' responses to Huarte's writing. In my reading, I will address the complexity of medical discourse of madness in early modern Spain, the gaps between clinical theory and narrative representations, and the potential of literary approaches to medical texts for understanding the category of madness in its cultural context.

## Giddon Ticotsky

Giddon Ticotsky completed his undergraduate studies in Tel Aviv University's Departments of Hebrew Literature and French Literature, and graduated from the Hebrew University's Department of Hebrew Literature. His doctoral dissertation, conducted at Tel Aviv University, studies the work of the Israeli poet Dahlia Ravikovitch. Ticotsky was a postdoctoral fellow at the Franz Rosenzweig Minerva Research Center at the Hebrew University and at Stanford University's Taube Center for Jewish Studies. Currently he is a visiting lecturer in Stanford's Department of Comparative Literature. In his proposed research for Mandel Scholion, he intends to explore the representations of the Far East in modern Hebrew literature, arguing that they play a prominent role in its self-fashioning as a Western literature.

## The Representation of the Far East in Modern Hebrew Literature and Its German Sources

The ancient cultures of the Far East, especially those of China and Japan, fascinated intellectuals and artists in the West at the fin de siècle. The reorientation towards the East in the 19th and 20th centuries was inspired by the supposition that the East is charged with primal forces essential to the revival of the "Declined West." This was also the background for the popularity of fauvism and primitivism in the fine arts, as well as for literary translation projects from the Near and Far East into major European languages, such as the translations by the German poet Hans Bethge, which played a central part in inspiring Gustav Mahler's "Das Lied von der Erde."

Much has been written about this orientalism and exoticism in modern Western literature, but it seems that virtually no attention has been devoted to the unique aspects of the very same phenomena in modern Hebrew literature. As a literature that considers itself part and parcel of European literature, and whose major writers, at least initially, were European, modern Hebrew literature—especially during the interwar period—provides fascinating instances of orientalism, which are not related to the Middle East. In my talk I will cast light on the German sources of this exoticism in modern Hebrew literature and will argue that this inter-cultural mediation was crucial for its self-fashioning.

# Thursday

## 31.12.2015

### Mandel Building, 5th Floor, Room 530

09:00	<b>Menahem Ben-Sasson</b> Greetings
	<b>Daniel R. Schwartz</b> Opening remarks
09:15	<b>Yigal Bloch</b> From Horse-Trainers to Dependent Workers: The <i>šušānu</i> Class in Ancient Mesopotamia
09:45	<b>Wonhee Cho</b> When the Mongols Ruled China: Jews, Christians, and Manichaeans and the Question of "Religious Tolerance"
10:15	<b>Ayelet Libson</b> "The Heart Knows its Own Bitterness": Expertise, Knowledge, and Authority in Talmudic Law*
10:45	<b>Avishai Bar-Asher</b> Anonymity, Pseudonymity, and the Creation of the Kabbalistic Canon*
11:15	<b>Break</b>
11:30	<b>Michele Rapoport</b> Is it Morally Wrong to Use a Personal Service Robot?
12:00	<b>Rachel Wamsley</b> The Ironic Uses of Convention: A Seventeenth-Century Purim-Play and Its Paratexts
12:30	<b>Or Hasson</b> Between Stories and Case-Histories: Writing about Madness and <i>ingenio</i> in Early Modern Spain*
13:00	<b>Giddon Ticotsky</b> The Representation of the Far East in Modern Hebrew Literature and Its German Sources*

\* In Hebrew

# יום חמישי

## יט בטבת תשע"ו, 31 בדצמבר 2015

### בניין מנדל, קומה 5, חדר 530

09:00	מנחם בן-ששון ברכות
	דניאל שוורץ דברי פתיחה
09:15	יגאל בלוך מסיים לצמיתים: המעמד של שושנו במסופוטמיה העתיקה*
09:45	וונהי צ'ו כאשר שלטו המונגולים בסין: יהודים, נוצרים ומניכאים והשאלה של סובלנות דתית*
10:15	איילת ליבזון "לב יודע מרת נפשו": מומחיות, ידע וסמכות בהלכה התלמודית
10:45	אבישי בר-אשר כתיבה אנונימית, ייחוס בדוי ויצירתו של הקאנון הקבלי
11:15	הפסקה
11:30	מיכל רפופרט האם יש לשימוש האישי בטכנולוגיות רובוטיות השלכות מוסריות?*
12:00	רחל ומזלי מה בין פורים-שפיל ומלאכת הספר? על ניצול אירוני של מוסכמות במאה השבע-עשרה*
12:30	אור חסון על סיפורים, תיאורי מקרה ומה שביניהם: שיגעון ו- <i>ingenio</i> בספרד בעת החדשה המוקדמת
13:00	גדעון טיקוצקי המשיכה למזרח הרחוק בספרות העברית החדשה ומקורותיה הגרמניים

\* באנגלית



## אור חסון

אור חסון למד ספרות ספרדית ולטינו-אמריקנית ופסיכולוגיה קלינית באוניברסיטה העברית; עבודת הדוקטור שלו עסקה במושג השיגעון (*locura*) בספרד בעת החדשה המוקדמת ובידאלוג שבין כתיבה רפואית על שיגעון לייצוגי בספרות תור הזהב (ה-*Siglo de Oro*) בספרד. מחקרים אחרים שפרסם עסקו במקומם של יהודים, מומרים, והשפה העברית בספרות ובהגות הספרדית של המאות ה-16 וה-17. כדוקטורנט היה חבר בקבוצת מחקר במרכז מנדל סכוליון, ומזה כשנה הוא מתארח כעמית פולברייט ויד הנדיב במחלקה לשפות וספרויות רומאניות בהרווארד. הצעת המחקר שלו למנדל סכוליון כוללת שלושה פרויקטים: הראשון מחבר בין ייצוג משוגעים בפולקלור הספרדי לאחרות דתית ואתנית בעת החדשה המוקדמת, השני עוסק במקומה של השפה הערבית בלקסיקוגרפיה הספרדית של המאה ה-17, והשלישי יוקדש למפגשים ספרותיים ותרבותיים במרחב האיברי של ימי הביניים.

## על סיפורים, תיאורי מקרה

### ומה שביניהם: שיגעון

### ו-ingenio בספרד בעת

### החדשה המוקדמת

טיבו של הקשר בין שיגעון ל-*ingenio*, מונח שבספרדית של העת החדשה המוקדמת התייחס לסך היכולות האינטלקטואליות, הבין-אישיות והיצירתיות של אדם, היה אחד מסלעי המחלוקת המרכזיים בכתיבה הרפואית והמדעית על מלנכוליה בספרד בעת החדשה המוקדמת, כמו גם מושא לייצוגים ספרותיים רבים, שהידועים בהם הם גיבורי "דון קיחוטה" ו"הפרקליט זכוכית" לסרוונטס. אמנם מחקרים לא מעטים במאה השנים האחרונות עסקו בקשר בין הכתיבה הרפואית על שיגעון לייצוגי הספרותיים, אולם רובם המכריע של מחקרים אלה התמקד בהשפעות של העולם הרפואי על זה הספרותי, ובניסיונות לקרוא את הייצוגים הספרותיים של השיגעון דרך התיאוריות הרפואיות והקטגוריות הקליניות בנות-הזמן.

בהרצאה אבקש להתבונן בדיאלוג בין הספרות לרפואה דווקא מן הכיוון ההפוך, ולקרוא טקסט רפואי תוך הדגשה של האלמנטים הנרטיביים, הרטוריים והספרותיים שלו. במוקד ההרצאה יעמוד ה-*Examen de ingenios*, חיבורו של Huarte de San Juan – רופא ספרדי בן המאה ה-16, שכתבתי על *ingenio* בכלל, ועל הקשר בינו לבין שיגעון בפרט, עמדה במוקד של פולמוס רפואי בדורו, וזכתה להדים הן בחוגים המדעיים והן בספרות בת-התקופה. באמצעות קריאה של תיאורי מקרים קליניים מן החיבור – אותם אעמיד אל מול ההקשר התיאורטי שבו הם מובאים, כמו גם אל מול תגובותיהם של קוראים בני-הזמן – אעמוד על מורכבותו של השיח הרפואי על שיגעון, על הפערים בין התיאוריה הקלינית לבין הייצוג הנרטיבי, ועל הפוטנציאל הטמון בקריאה ספרותית של טקסטים רפואיים להבנת הקטגוריה של השיגעון בספרד בת-הזמן.

## גדעון טיקוצקי

גדעון טיקוצקי הוא בוגר החוג לספרות עברית והחוג לשפה וספרות צרפתית באוניברסיטת תל אביב, ומוסמך החוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית. את הדוקטורט כתב באוניברסיטת תל אביב על שירת דליה רביקוביץ. לאחר מכן המשיך לפוסט-דוקטורט במרכז מינרבה ע"ש פרנץ רוזנצווייג לחקר הספרות ותולדות התרבות היהודית-הגרמנית באוניברסיטה העברית, ולפוסט-דוקטורט במרכז טאובה ללימודי יהדות באוניברסיטת סטנפורד בקליפורניה. כיום הוא מרצה-אורח בחוג לספרות השוואתית שם.

הצעת המחקר שלו למנדל סכוליון מתמקדת בייצוגים של המזרח הרחוק בספרות העברית החדשה, בעיקר בין מלחמות העולם, כמפתח להבניית הזהות המערבית שלה.

## המשיכה למזרח הרחוק

### בספרות העברית החדשה

### ומקורותיה הגרמניים

תרבויות המזרח הרחוק, בייחוד אלה של סין ויפן, הילכו קסם על אינטלקטואלים ויוצרים במערב בשלהי המאה התשע-עשרה. המשיכה אל המזרח בתקופה זו ובמאה העשרים מקורה בהנחה שהמזרח להתנוונות של אירופה ול"שקיעת המערב" יבוא מן החיוניות הראשונית הגלומה לכאורה במזרח. על רקע זה שגשו בין השאר הפוביזם והפרימיטיביזם באמנויות החזותיות במערב, וכן מפעלי תרגום ועיבוד של שירים ומעשיות מן המזרח הקרוב והרחוק לשפות אירופה המרכזיות, דוגמת תרגומיו של המשורר הגרמני הנס בֶּתְנֶה, שעמדו בבסיס יצירתו הסימפונית של גוסטב מאהלר, "השיר על הארץ".

האוריינטליזם והאקזוטיציזם בתרבות המערב הן תופעות מוכרות. עם זאת, דומה שטרם ניתנה הדעת על ההבטים הייחודיים של תופעות אלה בספרות העברית החדשה. כספרות הרואה עצמה בת התרבות האירופית, ושיוצריה המרכזיים בתחילתה היו ילידי אירופה, הרי שגם בספרות העברית החדשה, ובייחוד במודרנה בין שתי מלחמות העולם, ישנם מופעים מרתקים של אוריינטליזם שאינם קשורים למזרח התיכון.

בהרצאתי אתמקד בהשפעת המורשת של המשיכה אל המזרח הרחוק בתרבות הגרמנית על הספרות העברית, בעיקר בשנות העשרים והשלושים של המאה העשרים, ואציע שהתיווך הבין-תרבותי של הספרות הגרמנית היה חיוני לעיצובה העצמי של הספרות העברית החדשה.



## מיכל רפפורט

מיכל רפפורט סיימה דוקטורט בפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב ותואר שני באדריכלות באוניברסיטת וירג'יניה טק. בתשע"ד הייתה עמיתת מחקר במרכז ספרא לאתיקה באוניברסיטת תל-אביב, ובתשע"ה במרכז ספרא לאתיקה באוניברסיטת הרווארד; השנה היא שוב במרכז התל-אביבי. עבודת הדוקטור שלה עוסקת בבית האוטומטי ("הבית החכם") כמפגש בין הטכנולוגי, האנושי והמרחבי. בעבודתה המחקרית היא ממשיכה לבחון סוגיות מתוך הפילוסופיה של הטכנולוגיה, וביניהן שאלות אונטולוגיות ואתיות הנוגעות לטכנולוגיות ולמרחבים חכמים. הצעת המחקר שלה למנדל סכוליון מוקדשת להמשגתו מחדש של מושג ה-care במרחבים חכמים, ולבחינת פרקטיקות של אפליה ובידול כפי שאלו מגולמות בטכנולוגיות חכמות.

## האם יש לשימוש האישי בטכנולוגיות רובוטיות השלכות מוסריות?

בחינות אתיות של מפגשי רובוט-אדם עוסקות ברובן בהשלכות החברתיות של השימוש בטכנולוגיות בינה מלאכותית, ובאופנים בהם מפגשים אלו מייצרים תובנות חדשות בנוגע לפרטיות, זכויות, יחסים בין אישיים, תעסוקה, ועוד. עמדות אתיות נורמטיביות ותועלתניות עוסקות במפגשים שבין האדם לרעהו, ועניין בהתנהלות ובמעשים, ובהשפעתם של אלו על האחר. טכנולוגיות חכמות, לעומת זאת, חסרות תודעה ועל כן אין להן מקום בדיון האתי; השאלה, האם ניתן לנהוג באופן לא מוסרי כלפי מכונות, אינה רלוונטית עבור עמדות אלו.

בהרצאה זו אשאל האם בכל זאת ניתן למקם באופן שונה את הדיון האתי כאשר מדובר במפגשי אדם-טכנולוגיה חכמה, ולמקד אותו במשתמש בלבד. אציג פרויקט בהתהוות, שמקורו בתחושת אי-נחת ביחס לטכנולוגיות רובוטיות וחכמות הממלאות את מקומו של האדם בביצוע עבודות ומטלות במגוון תחומי חיים, והמעצבות את מה שניתן להבין כנוף אתי חדש. אציע שהעבודה, וההימנעות ממנה, הן מענייניו של הדיון האתי, ולשם כך אציג את דיאלקטיקת האדון והעבד של הָגֵל. עיקרה של ההרצאה יעסוק בנחיתותו מחד ובהאדרתו מאידך של העמל בכתובתה של ארננדט, ובקישור שהיא יוצרת בין העמל לבין היכולת לחיות את החיים עצמם. בהסתמך על המבט הבינארי שהיא מציעה, אבחן את הסרט "קליק" ואת הדיון האתי שהוא עשוי לחולל בנוגע למפגש (אמנם בדימוי, אך יחד עם זאת בעל תובנות) בין האדם לטכנולוגיה חכמה.

## רחל ומזלי

רחל ומזלי סיימה את לימודי הדוקטורט שלה בספרות השוואתית באוניברסיטת קליפורניה (ברקלי). היא מתמחה בחקר ספרות יידיש של סוף ימי הביניים וראשית העת החדשה, ועבודת הדוקטור שלה בחנה את הספרות ביידיש בראשית העת החדשה והתגלמויותיה החומריות כדרכים חלופיות, ולעתים פורצות-גדר, של מסירת התנ"ך והפרשנות הרבנית הקלאסית. השנה היא עמיתת בתר-דוקטורט בהרווארד ועמיתת מחקר בתחום של ביבליוגרפיה ביקורתית באוניברסיטת וירג'יניה. למרכז מנדל סכוליון היא מציעה שני פרויקטים: הראשון ירחיב את עבודתה בתחום ההיסטוריה של הספר ויבחן את שיתוף-הפעולה האינטנסיבי בין יהודים, מומרים ונוצרים בבתי הדפוס של אירופה בראשית העת החדשה, ואת השפעתו על מסירת הספרות המקראית אחרי גוטנברג; השני ישאף לנתח את המושגים "ארכאיות" ו"אנאכרוניזם" כשני סוגים שונים של דמיון ספרותי המגדירים מרחק היסטורי מחדש, מבחינה פורמלית ומבחינה תמטית.

## מה בין פורים-שפיל ומלאכת הספר? על ניצול אירוני של מוסכמות במאה השבע-עשרה

עם המצאת הדפוס הייתה מלאכת יצירתם של ספרים לנחלתו של מעמד חדש של בעלי מקצוע, בני דתות שונות ולעתים גם בעלי זהות דתית דו-משמעית: יהודים, קתולים, פרוטסטנטים, ומומרים. שיתוף הפעולה ביניהם, שנולד כתוצאה הכרחית של הלוגיסיטיקה של דפוס, התמיד גם הרחק אל תוך העת החדשה. כך נוצרו ספרים רבים המשקפים את המגמות החברתיות הבלתי-יציבות, הדו-משמעיות, והכופרות אשר בתוכן נולדו. הרצאה זו מוקדשת לדוגמה לכך: לכתב-יד שהוזמן בשנת 1697 על-ידי הרקטור הלותראני יוהאן כריסטוף וגנזיל. כתב-היד כולל פורים-שפיל גס-רוח ביידיש, שהועתק על ידי המזכיר של וגנזיל, יהודי שהמיר את דתו זמן לא רב לפני כן. אף על פי שמדובר בכתב-יד ולא בספר (דווקא בשל המכשולים שמנעו את הדפסתו), ואף על פי שכתב-היד נועד לעיני קורא אחד בלבד, בכל זאת עיטר הסופר את השער בכל האביזרים של ספר מודפס: מוטיבים אדריכליים, הקדשה לווגנזיל, וקולופון מפורט. כמו כן הקפיד הסופר במלוא הרצינות על כל הגיגיו הרטוריים האחרים המקובלים בספרים יהודיים בראשית העת החדשה. אולם עד מהרה מתברר לקורא, שכל הדבקות הזאת במוסכמות איננה אלא חלק מתפאורה סטירית של סיפור ההתנצרות של הסופר, המסופר כמעין בדיחה פרטית בינו ובין וגנזיל. שימוש אירוני זה במוסכמות מבליט את הרב-גונית ואת האידיאליזציות של דרכי המסירה של טקסטים יהודיים בעידן הדפוס ומלמדנו פרק בחוסר היכולת שלנו לחזות מראש את אופיין.

## איילת ליבזון

איילת ליבזון למדה מחשבת ישראל באוניברסיטה העברית, והשלימה את עבודת הדוקטור שלה באוניברסיטת ניו יורק. כיום היא עמיתת לידי דייזס באוניברסיטה העברית. עבודת הדוקטור שלה, "סובייקטיביות רדיקלית: משפט וידיעה-עצמית בתלמוד הבבלי", עסקה בעליית הידע של אדם על מצבו הפיזי והמנטלי כקריטריון משפטי מכריע בקרב חכמי התלמוד. הצעת המחקר שלה למנדל סכוליון מבקשת לעקוב אחר התפתחותם של מושגים שונים בספרות חז"ל המציינים את עולמו הפנימי של האדם ולעמוד על השינויים בתפיסת הסובייקט והעצמי העולים מתוכם.

## "לב יודע מרת נפשו": מומחיות, ידע וסמכות בהלכה התלמודית

המתח בין סמכותם של מומחים לבין צרכיו של הפרט הנו מתח יסודי בכל מערכת משפט. קונפליקט זה עולה באופן הברור ביותר בהחלטות הנוגעות לגוף האדם, ומעלה את השאלה בידי מי הידע והכוח לחרוץ את גורלו של הפרט. כשחיי אנוש מצויים בסכנה, בעיה זו הופכת לחמורה ביותר ובוחנת את גבולות סמכותם של המומחים לפסוק בנוגע לגופו של אדם אחר. הרצאה זו מתמקדת בסוגיה תלמודית החושפת את המתחים בין סמכות, ידע ושליטה על הגוף בהקשר הטעון של אכילה ביום הכיפורים. מקורות חז"ל מגלים עמדות שונות ומנוגדות בנוגע לסמכות להגדיר את צרכיו של חולה כחמורים דיים להפר איסור הלכתי כבד-משקל. אעקוב אחר שלושה מודלים של התמודדות עם שאלה זו, המעידים על מעבר מהעדפת סמכותו של המומחה לעליית ידיעה אישית כקריטריון חדשני המעניק לפרט השפעה בלתי צפויה על קביעת ההלכה. מעבר זה חושף התפתחויות משמעותיות בעולמם של חכמים בסוגיות כגון ערך החיים ויכולתו של האדם להשפיע על פסיקת ההלכה.

## אבישי בר-אשר

אבישי בר-אשר למד פילוסופיה ומחשבת ישראל באוניברסיטה העברית, ומחקריו עוסקים בתקופות שונות בתולדות ספרות הקבלה. במסגרת עבודת הדוקטור שלו, שדנה בתפיסות ובדימויים של מקומות הגמול בספרות הקבלה במאה השלוש-עשרה, השתלם במשך שנה באוניברסיטת ניו יורק. כיום הוא שוהה באוניברסיטת פרינסטון כעמית רוטשילד ללימודי בתר-דוקטורט, ועוסק במחקר כתבי יד קבליים מימי הביניים ומראשית העת החדשה. הצעת המחקר שלו למנדל סכוליון עוסקת בדגמים של אנונימיות וכתביה בדויה בספרות האזוטרת היהודית בימי הביניים, בתולדותיהם ובחלקם בהיווצרותו של קאנון.

## כתיבה אנונימית, ייחוס בדוי ויצירתו של הקאנון הקבלי

חיבורים אנונימיים המיוחסים לדמויות קדמוניות הם תופעה מרכזית בספרות הסוד היהודית בימי הביניים. כתבים מסוג זה הופיעו בדורות הראשונים בתולדות הקבלה וחלקם זכה ברבות הזמן למעמד קאנוני. חקר הקבלה המודרני הכיר בחשיבותה של סוגה זו להתפתחות ספרות הסוד והיא כונתה לרוב "פסידו-אפיגרפיה", אולם עד כה היא זכתה לאפיונים כלליים בלבד.

הרצאתי תעסוק ביצירתו האנונימית של ר' משה די ליאון, מחשובי היוצרים הקבליים במחצית השנייה של המאה ה-13 ומי שנתפרסם בשל ההשערות בדבר זיקתו להופעת "ספר הזוהר". אפתח בהצגת חיבורים עלומים ובלתי-ידיעים, שזיהיתם לאחרונה בכתבי יד כחיבורים פרי עטו. על סמך תשתית משותפת של מונחים ורעיונות, אדגים כיצד כתביו אלה נמנים למעשה עם "קורפוס" שלם שחיבר בשלב מוקדם של פעילותו הספרותית. די ליאון יצר רשת מסועפת של כתבים, שבמרכז ניצב החיבור המסתורי "ספר הנעלם", וכרך את כולם במגוון הפניות הדדיות, דמויות בדיוניות וציונים למקורות עלומים. בדבריי אציג גם את כלי המחקר שפיתחתי לשם קביעת הזיקה בין החיבורים ופענח מחברם המשותף.

כפי שאציע, גילוי בית היוצר שבו נהוו כתבים אלה תורם רבות להבנת תופעת הכתיבה בעילום שם והשימוש בייחוסים בדויים. מסקנות אלה חושפות את העושר הטמון בהסתת מוקד החקר מן היצירה המוגמרת לעבר תהליך היצירה, עושר שיוכל לשמשנו בעתיד בבירור שאלת היווצרותם של חיבורי היסוד של הקאנון הקבלי.

## יגאל בלון

יגאל בלון סיים תואר ראשון במדעי המחשב בטכניון ותואר שני בהיסטוריה של עם ישראל (עם התמחות בתקופת המקרא) באוניברסיטה העברית. עבודת הדוקטור שלו, בנושא הכרונולוגיה המסופוטמית במאות ה-12-13 לפסה"נ, אושרה על-ידי האוניברסיטה העברית בשנת 2013. מאז הוא עוסק במחקר ההיסטוריה והחברה של מסופוטמיה בתקופה הבבלית המאוחרת (המאות ה-6-4 לפסה"נ) במסגרת בתר-דוקטורט: בתשע"ד כמלגאי פולברייט בברקלי, ובתשע"ה כמלגאי ליידי דייוויס באוניברסיטה העברית. הצעת המחקר שלו למנדל סכוליון עוסקת בהתפתחות ההיסטורית ובמעמד החברתי של אנשי השושנו (*šušānu*) – קבוצה הממוקמת בתווך בין החירות לעבדות בתקופה הבבלית המאוחרת.

## מסייסים לצמיתים:

### המעמד של שושנו

### במסופוטמיה העתיקה

בעולם המודרני, שהעניק לכל בני האדם חירות אישית (לפחות להלכה), ההבחנה בין החירות לעבדות נתפסת לעתים קרובות כהבחנה דיכוטומית. אך בעולם העתיק, החירות והעבדות היו שני קצוות של מנעד מעמדות אישיים, כאשר קבוצות שונות של בני מעמדות תלויים (צמיתים) תפסו מקומות שונים במרווח שבין הקצוות הללו. הרצאתי תעסוק בקבוצה אחת של צמיתים במסופוטמיה העתיקה בתקופה הבבלית המאוחרת (המאות ה-6-4 לפסה"נ): קבוצה המכונה במונח הבבלי שושנו. מלבד השאלה הכללית של הבחנה בין החירות האישית לסוגים שונים של מעמדות תלויים, הקבוצה הזאת מעוררת עניין מיוחד משתי סיבות. ראשית, המונח שושנו (סוֹשְנו בצורתו האשורית) ציין מלכתחילה את מקצוע הסייסים, והפיכתו למונח המציין סוג של צמיתים טעונה הסבר. שנית, מספר לוחות טין בבליים שפורסמו לאחרונה, מעיר הידועה בשם אל-יהודו ("עיר יהודה") בארץ בבל, מזכירים אנשי שושנו יהודים הקשורים למחוז האח'מני "עבר הנהר" (האזור שבין נהר הפרת לים התיכון). עובדה זו מעלה שאלות בדבר מקורו ואופיו של הקשר בין אנשי השושנו היהודים ובין מחוז עבר הנהר. הרצאתי תדון בבעיות אלה ותצביע על חשיבות המעמד של שושנו להבנת ההיסטוריה החברתית והכלכלית של המזרח הקרוב בתקופה הבבלית המאוחרת.

## וונה צ'ו

וונה צ'ו הוא היסטוריון של האימפריה המונגולית במאות ה-13-14, המתעניין במיוחד במחקר משווה של אימפריות ודתות, ובשימוש במחשבים במדעי הרוח. עבודת הדוקטור שלו, באוניברסיטת ייל, עסקה במדיניות הדתית של המונגולים בסין ובאיראן. השנה הוא חבר בקבוצת ה-ERC החוקרת את אירואסיה בתקופה המונגולית. הצעת המחקר שלו למנדל סכוליון מתמקדת ביישום כלים ממוחשבים במדעי הרוח, כגון GIS, ניתוח פרסופוגרפי וניתוח רשתות חברתיות, על מנת לחקור את ההיסטוריה החברתית של השושלות הזרות בסין, ובעיקר את יחסי הגומלין בין הרוב הסיני-הקאני לפקידות הלא-האנית בסין בימי השושלות ליאו, ג'ו, ויואן, בין המאה העשירית למאה הארבע-עשרה.

## כאשר שלטו המונגולים

### בסין: יהודים, נוצרים

### ומניכאים והשאלה של

### סובלנות דתית

התרבותם באחרונה של מאבקים על רקע דתי הגבירה את עניינם של החוקרים בהיסטוריה של שונות דתית. בהקשר זה מרבים להזכיר את השלטון המונגולי בסין (שושלת היואן, 1260-1368) כדוגמה מוקדמת של "סובלנות דתית". אולם רוב המחקר על דתות בסין תחת שלטון המונגולים מתמקד בדת אחת (בדרך כלל: בודהיזם או דאואיזם) או בקיום במקביל של מגוון דתות. בהרצאה זו אבחן ואשווה את הניסיון של יהודים, נוצרים ומניכאים בסין בימי שלטון המונגולים, על מנת לברר "סובלנות דתית" זו, הלכה למעשה, באופן מדויק יותר. הניתוח של כתובות-אבן, ממצאים חזותיים ומקורות כתובים, כולם בני התקופה, חושף כיצד ראו המונגולים קבוצות דתיות שונות וכן מלמד, כיצד ביקשו הקבוצות הללו להציג את עצמן לשליטת החדשים. כפי שאראה, מדיניות ה"סובלנות דתית" עוצבה בשל תרומתה לביסוס האימפריה וכן כהמשך למדיניות מייסדי האימפריה מצ'נגיס ח'אן (שלט 1206-1227) ואילך. מסיבות אלו-המעשיות בעיקרן-ניאותה האימפריה להכיל שונות דתית ולבנות עליה, ולאורן השתדלו באי כוחן של הדתות להשיג הכרה ותמיכה. ממצאים אלה מעשרים את הידע שלנו על אופן השלטון המונגולי באימפריה רבת דתות ועמים, ומאירים את דרכי הפעולה של אימפריות פְּהָ-מודרניות ואת דרכי התמודדותן עם דתות.



## מאת נשיא האוניברסיטה העברית

מועמדים למלגות מנדל לשנים תשע"ז-תשע"ט, חברי מרכז מנדל סכוליון ותוכניות אחרות בפקולטה, תלמידי מחקר ומורים – ברוכים הבאים למרתון.

מרתון ההרצאות השנתי של המתחרים האחרונים על מלגות מנדל הנו תמיד אירוע מלחיץ ומרומם. עבור המתחרים, הוא בוודאי מלחיץ, ואילו עבור הציבור המלומד המתכנס כדי לשמוע את ההרצאות, זאת הזדמנות ללמוד מחוקרים צעירים ומבטיחים המצויים ב-cutting edge של המחקר בתחומיהם, והממחישים בעצם פועלים את העתיד העשיר והמרגש של מדעי הרוח. בשם הציבור אני מודה לכם, מתחרים נכבדים, על נכונותכם להשתתף בחגיגה זו, על אף כל המאמצים הכרוכים בכך ועל אף הידיעה, שרק שתי מלגות עומדות לרשותנו. אנו מאחלים לכם, לכולכם, הצלחה רבה.

השנה מוגש מבט זה אל עבר העתיד של מדעי הרוח במסגרת חדשה: זוהי הפעם הראשונה שהמרתון מתקיים בבית החדש של בית ספר ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל ללימודים מתקדמים במדעי הרוח. מרכז מנדל סכוליון היה הבסיס להקמתו של בית ספר מנדל והוא יחידה נכבדה בבית הספר. הוא ממלא בחיים ובפעילות את הקומה השנייה של הבניין הנפלא הזה. לפני מספר שבועות הטמנו בקיר הבניין קפסולת זמן, ובה בין השאר אלבום שבו מסביר האדריכל, מייקל מק-קינל, שהאלום הזה מוקף זכויות כדי שיהיה ברור שיש כאן "רשות הציבור" (public space), אשר בו מוצגים, לביקורת הציבור ולשיקולו, רעיונות שחוקרים פיתחו בחדרי עבודתם. נראה שאין מתאים ממרתון ההרצאות כדי להגשים משאלה זו.

בית ספר מנדל משמש מסגרת-על בפקולטה למדעי הרוח של האוניברסיטה העברית, ובו פועלים תלמידים/ות מצטיינים/ות לתואר מוסמך ודוקטורט כנהוג ב-graduate schools שהוקמו באוניברסיטאות המתקונות שבעולם. הם יעבדו לצדכם, מלגאי מנדל, חוקרים/ות בשלב בתר-דוקטורט, ולצד חוקרים/ות בכירים/ות, בסביבת עבודה משותפת, ידידותית ומפרה מבחינה אינטלקטואלית. בית הספר חורג על דגלו את הכשרתו של דור החוקרים הבא, ואנו סומכים עליו שיוביל קהילה אקדמית פעילה ותוססת בפקולטה למדעי הרוח; כך יתרום בית הספר את חלקו להעלאת קרנם של מדעי הרוח באוניברסיטה העברית, בחברה הישראלית ובעולם. יש כאן פוטנציאל גדול ואנו מצפים מכם, ומאחלים לכם, שתשכילו להצמיחו, וגם להפיק ממנו, ככל שאפשר.

תודה למלווים הרבים והנאמנים של המהלכים לבחירת המועמדים למלגות מנדל; תודה לקרן מנדל על נדיבות ושותפות רבת-שנים והישגים; וברכת הצלחה, כאן או לאן שלא תלכו, לכל המתחרים.

פרופ' מנחם בן-ששון

## על אודות המרכז

מנדל סכוליון  
מרכז למחקר רב תחומי  
במדעי הרוח והיהדות



מרכז מנדל סכוליון הוקם בשנת תשס"ג ביוזמת נשיאה לשעבר של האוניברסיטה העברית, פרופ' מנחם מגידור, ובסיועה הנדיב של קרן מנדל. מטרתו המקורית של המרכז הייתה לעודד נתיבי מחקר רב-תחומיים אשר יעמידו את מדעי היהדות במרכז השיח התרבותי המתנהל בארץ ובעולם, וגם יבסס את מעמדה של האוניברסיטה העברית כגורם מוביל בחקר היהדות. החל בשנת תשע"ב הורחב המנדט של המרכז כך שהוא כולל היום את כל התחומים והמקצועות של מדעי הרוח. בביתנו החדש בקומה השנייה של בניין מנדל אנו שואפים ליצור, לצד שותפינו בבית ספר מנדל, קהילה אקדמית רב-גילאית ורב-תחומית חיה ותוססת, שתשכיל לכונן ולקיים בין כתליה שיח ושיג פורה, פתוח וידידותי.

## רשימת חברי הוועדה האקדמית תשע"ו

## חברים מהפקולטה למדעי הרוח של האוניברסיטה העברית:

פרופ' אנה בלפר-כהן (ארכיאולוגיה)  
פרופ' יפעת וייס (ביה"ס להיסטוריה והחוג להיסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו)\*  
פרופ' אדווין סרוסי (מוסיקולוגיה)  
פרופ' קרל פוזי (פילוסופיה)  
פרופ' אילנה פרדס (ספרות כללית והשוואתית)  
פרופ' עפרה תירוש-בקר (הלשון העברית ולשונות היהודים)

## חברים ממוסדות אחרים:

פרופ' ז'ודית אולשובי-שלנגר (סורבון)  
פרופ' פיטר מילר (בארד קולג')\*

## מתוקף תפקידיהם:

פרופ' מנחם בן-ששון – נשיא האוניברסיטה העברית  
פרופ' אשר כהן – רקטור האוניברסיטה העברית  
פרופ' דרור ורמן – דיקן הפקולטה למדעי הרוח  
פרופ' ישראל יובל – ראש ביה"ס ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל ללימודים מתקדמים במדעי הרוח\*  
פרופ' עודד עיר-שי – ראש המכון למדעי היהדות  
פרופ' דניאל שוורץ – ראש מרכז מנדל סכוליון

\* אינם משתתפים בבחירת מלגאי מנדל בתשע"ו

בית-ספר ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל  
ללימודים מתקדמים במדעי הרוח



הפקולטה למדעי הרוח

מנדל סכולין  
מרכז למחקר רב תחומי  
במדעי הרוח והיהדות



## תקצירים

# מרתון תשע"ז

הרצאות המועמדים הסופיים  
למלגות מנדל  
לשנים תשע"ז-תשע"ט

האוניברסיטה העברית בירושלים  
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

